

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak :
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő :
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Szabó Kálmán öröke.

(X.) Debrecen város harmadik választókerületének gazdátlanul maradt mandátumáért széles mederben indultak meg a választási mozgalmak. Bár e kerület választópolgárainak politikai meggyőződése eklatans módon, majdnem teljesen egyhangulag nyilatkozott meg a függetlenségi, nemzeti törekvések mellett s e kerület mandátumát legutóbb a debreceni függetlenségi párt kiváló jelöltje fényes győzelemmel nyerte el; most, mint előrelátható volt, a balpárti, tehát turbulens ellenzéki törekvések bölcsőjét ringató kormányellenzék kisdéd csapata és egyéb érdekkörök befolyását érvényre juttatni szándékozik, hitelüket vesztett politikai rendszerek inkarnatus s most újraledő szóvivőinek szövetsége jelöltek állít, a debreceni függetlenségi párt hivatalos jelöltjével szemben.

Elvontunk erre készülve s föltevésünkben nem csalatkoztunk. Már a tegnapi napon egy küldöttség kérte fel Degenfeld József gróf, nyugalmazott főispánt a jelöltség elfogadására, aki is kijelentette, hogy pártonkívüli programmal, a jelenlegi politikai pártok egyikéhez sem csatlakozva, a jelöltséget elfogadja. Ugyancsak egyre komolyabb formát öltének a dr. Révy Nándor ügyvéd jelölésének mozgalmi is.

Eléggé mozgalmasnak ígérkezik tehát a választási küzdelem. Mi a magunk részéről nem zárkozunk el az elvek tisztességes harcától s tántoríthatlan meg-

győződésünk tiszta fegyvereivel szívesen vesszük fel a küzdelmet, de nem szeretnénk, ha a most már forrongó választási küzdelem, arra a csataterre vezetne, amelyen a legutóbbi különböző természetű választások lezajlottak. Mert azokban sajnos tapasztaltuk, hogy már osztályharc is volt, sőt a mi még kinosabb: felekezeti szerint is történt pártalakulás. És az osztályszerinti elkülöníttség és a felekezeti pártalakulás is érvényesülni kívánt az urnáknál.

Szóval a társadalmi szakadozás megindult és ha ez így folyik: repedések keletkeznek a társadalom élőtestén és mi debreceniek, akik eddig nem ismertünk sem osztály, sem felekezeti megkülönböztetést egymás között, hanem csak a debreceni polgárnak egységes és tisztelt fogalmát: egymásra sem fogunk ismerni, oly annyira eltávolodunk szívből, érzésből, felfogásban egymástól.

Ki az a hazáját, városát és ennek társadalmát igazán szerető ember, aki ennek a mai felfordult állapotnak kárhozatos következményeit előre nem érzi?

Ha már a fölünk nem függő körülményeknek szerencsétlen összetalálkozása ennyi és oly sokféle választási izgalmat zuditott a nyakunkra: küszöböljük ki most a választási mozgalmakból azt, ami oda nem való, amit onnan kiküszöbölni kell: a mérget.

Ne harcoljunk mérgezett fegyverekkel. A személyeskedésnek mérgezett fegyverével. A nemzetközileg megállapított hadviselési szabályok is tiltják a

mérgezett fegyvereknek használatát. Angliá bárhol visel hőditóhadjáratot Afrikának benszüllöttei ellen, avagy Indiában: nemzetközi ellenőrzés alatt áll, ép úgy, mint más állam abban a tekintetben, hogy nem mérgezett töltényeket lövöldöznek az ellenség hadállásába. És a kit ezen a barbár eljárás rajtakapnak: azzal szemben a nemzetközi jog alapján a legerélyesebb megtorlás véteik alkalmazásába azon felül, hogy a történelem is megbélyegzi.

Vajjon hogyan fog lezajlani a ránk váró képviselő választás, nem tudjuk.

Városát igazán szerető minden ember csak óhajtja, hogy végre legyen vége a személyeskedésnek. Legyen az a képviselő választás tiszta elvi küzdelem, s minden személyi vonatkozás nélküli. Ez fog illeni nemcsak a pártok jelöltjeihez, hanem a választópolgárokhoz és főleg ennek a városnak művelt társadalmához. Elvégre is a politikai elvek lesznek a döntők ennél a választásnál és ezek a politikai elvek csak úgy érvényesülhetnek a maguk és a jelöltek által vallott és a választóknak lelkében is élő örök tisztaságukban, hogyha azokat a személyi harc, a személyeskedésnek mérge el nem homályosítja. A politikai elveknek ily tiszta érvényesülése lehet csak és lesz igazi kifejezője a választók politikai közvéleményének. Ha ellenben a választási harcban a személyeskedésnek mérgezett fegyverei belevitetnek: ez által a politikai közvélemény meghamisítva jut kifejezésre.

Csodás-ing.

A „Debreczen“ számára írta: Zéta.

Fönn az Olympuson egyet dörgő Jupiter megrázta a villám-üstökökét s egynehány másodperc alatt összeült az istenek kara, mindenik tagja tudván, hogy az istenek istene: az öreg Jupiter konferenciát, tanács gyűlést akart tartani.

Jupiter elfoglalta trónját s behajította, deresülő, kopaszodni kezdő fejét a Junó ölébe. A pici apró istenkék ott röpkedtek az isteni házastársak körül, szárnyaik lebegtetésével enyhe, hűs szellőt varázsolván s hajtván az arany-szájú smaragd himporu legyeket a hatalmas istenpárról.

Hátuk megett Amor és Venus pajkoskodott egymással egy mennyei kereveten valami csintalan kis történeten mulatva.

A többi istenség zsi bongva, méhrajként rajzolta körül a trónt, hangosan tárgyalva a mennyei napi eseményeket, isteni gondolatokat cserélve ki egymással, s pletykázva az Olymp titkairól.

Egyszer csak fölemelkedik félig fekvő helyzetéből Jupiter, kuszált gyér haját hátra simítja, kivesz Junó koromsötét hajából egy óriás csengettyű virágot, megrázza — és csendet kérve, megnyitja az ülést.

Abban a pillanatban elnémulnak a fecsegő ejkak, megszűnik a zajongás s a legnagyobb isten egy kézmozdulatára előugrik a menny

hírhordója Merkur s előterjeszti egy szegény halandó panaszát, ki nem talált gyönyört a földön, nem találta elég illatosnak a virágot, eléggé tiszta csengőnek a madárdalt, ki boldogtalannak, elégedettnak érzi magát itt az Olymp berkeiben is s azon kérelemmel járul a nagykegyelmű és mindenható isten-kar elé, hogy nagybecsű tanácsával s támogatásával eszközölje ki azt, hogy boldog s megelégedett lehessen s hogy a felesége, ki a földön megszökött tőle, a minden legiók s phalanxok legsebbe kapitányával s itt a menyben sem hagy fel Marssal való kacérkodásaival, egyszer már változtassa meg bűnös érzelmeit s az isteni hatalom befolyása alatt térjen vissza az ő ölelő karjaiba s mindörökre csak őt szeresse.

Jupiter összehuzta szemöldökeit — lenn a földön menydörgött, villám cikázott az égboltozaton keresztül, fönn az Olympon meg hallatszott a légyzugás is. Azután érces hangon maga elé citáltatta Amort s kissé kemény hangon ráparancsolt, hogy ez ügyben tegyen meg minden lépést, hogy a megcsalott férj, meg legyen elégedve az Olympon, biztosítsa számára neje örök — szerelmét. Ezzel kapcsolatban meg is fedtte a szerelem-istent, amiért olyan tréfákat enged meg magának, amely tréfa sikerülte után megdagadnak a könnyen hívó férjek homlokai s olyan szarvak nőnek rajta, mint a harmadéves tinóé, recsegő hangon kikérte magának továbbra a szerelmi hatalommal való visszaélést, kijelentve, hogy az

ilyen bohóságokat nem fogja eltűrni az Olympon.

Amor minderre csak pajkosan belemosolygott Jupiter ur szeméibe s egy csengő kacaj után — melyre szerelemmel telt meg a földön sok kis bakfis leányka szíve — így válaszolt:

— Mire való lenne a hatalmam, ha még vissza se élnék vele. — Az én hivatásom elősegíteni az igaz szerelmesek terveit, összefűzni az egymást szerető szíveket — s úgy gondolom. — idáig e részben mi kívánni valót sem hagytam fenn. Ez a szegény halandó azt akarja, hogy a felesége csak őt szeresse, holott fogalma sincs taplós szívének a szerelem erejéről. — Az a nő Mars egyik alattvalóját szereti igazán és hű szerelmmel (legelőbb idáig még azért hevül), én kötelességemhez híven, tért nyitottam szerelmük élvezésére. Holnap, ha mást fog szeretni, ha másért hevül szerelmes szíve, mást szeret igaz, lángoló szerelmmel, azt is előfogom neki segíteni, Valamint e halandó igazán szeretné feleségét azzal a fiatalos tüzzel s ha felesége is ép úgy szeretné őt, őket is egyesíteném. — De itt ez eset nem áll fenn. A férje öreg, tul tengett szívé s a felesége nem szereti. — Ez ügyben nem segíthetek, hanem legfőlőbb is csak egy tanácsot adok:

Menjen vissza nevezett halandó a földre s járja be azt mindaddig, míg egy olyan boldog emberre talál, aki megvan elégedve úgy

A mi részünkről mellőzve lesz ebben a választási harcban minden személyeskedés, de ugyanazt — azt hisszük — jogosan elvárhatjuk az ellenpárt részéről is. Aki elkezdte: méltó, hogy megköveztessék, mint a közérdeknek megrontója. Aki személyeskedik: az nem az elvek uralmát akarja diadalra juttatni, hanem már most a kötelező gyásznapiak alatt megháborítja Szabó Kálmán szép emlékét.

Képviselőválasztás előtt.

A központi választmány ülése.

A választás: január 28.

Justh Gyula, a képviselőház elnökének leirata folytán Kovács József polgármester, a központi választmány elnöke tegnap délutánra sürgősen ülésere hívta egybe a választmányt.

Megjelentek az elnökön kívül Beregi Nagy Sándor, dr. Fejér Ferenc, Juhász Ignác, Komlóssy Artur, dr. Körössy Kálmán, Kaszanyitzky Endre, Márton Imre, Pálffy Gábor, ifj. Schwartz Vilmos, Sinka Sándor, Somogyi Pál, Szabó Kálmán, dr. Tüdös János, Tóth István, dr. Varga Lajos, Váczy János és dr. Tóth Emil.

Kevésnel három óra után nyitotta meg Kovács József elnök az ülést. Az ülés jegyzőkönyvének vezetésére Szabó Kálmánt kérte fel. Jelentette a választmány, hogy az ülés tárgya a Debrecen város III-ik kerülete mandátumának betöltése körüli intézkedés. Együttal meleg szavakkal emlékszik meg Szabó Kálmánnal, aki a központi választmány tagja volt s indítványozza, hogy emlékét jegyzőkönyvileg örökítsék meg. Indítványát a választmány elfogadta.

Ezután dr. Tóth Emil felolvasta a házelnök leiratát, amelyet a választmányhoz intézett. Ennek rendelkezései szerint megállapították a választás határnapját, megalkották a szavazatszedő bizottságot s megjelölték a választási helyiségeket.

Elnöki javaslat folytán a választás napját 1909. év január hó 28-ikára, csütörtökre tették. A választási aktus reggel nyolc órakor veszi kezdetét. A választási helyiségek a városháza és a vármegyeház nagytermei lesznek, a városházán a Kossuth-utcaik, a vármegyeházán a Varga-utcaik fognak szavazni. — Dr. Varga Lajos és Juhász Ignác választmányi tagok igen helyesen elleneztek e két választási

helyiséget, mivel a választók tömeges felvonulása akadályozni fogja a napi forgalmat, de a választmány az elnök előterjesztését fogadta el.

Választási elnöknek dr. Tüdös Jánost ajánlották, de ő a tisztelet nem fogadta el s így dr. Kocsár Gábor lett az elnök, ki a tisztelet el is fogadta. Küldöttségi elnök lett Beregi Nagy Sándor, helyettes elnökök dr. Fejér Ferenc és dr. Kiss György. Választási jegyzők lettek dr. Csath Sándor és dr. Balogh Géza, helyettes jegyzők dr. Vargha Kálmán és dr. Olchváry László.

Ezután elhatározták, hogy a választóknak igazoló jegyeket adnak ki és pedig a varga-utcaiaknak kéket, a Kossuth-utcaiaknak sárgát. Dr. Varga Lajos kérte az elnököt, hogy az igazolójegyek pontos kézbesítését a legszigorúbban őrizze ellen, mivel a városatya-választásoknál is több száza rugott azok száma, kik igazoló-jegyüket nem kapták meg s a szavazásról lemaradtak. Ennek elkerülése céljából hirdetményileg fogják publikálni, hogy igazolójegyek a választás napján is átvehetők a városházán.

Igy a választásra vonatkozólag a választmány minden intézkedést megtévé, a kiküldött elnökök és jegyzők felesketésének határ-idejét január 25-ének délelőtti 11 órájára kitűzte.

Ezután elnök az ülést berekesztette s az intézkedések megtételéről a felvett jegyzőkönyv kapcsán a Ház elnökét értesítette.

Thaly Kálmán kitüntetése.

Uj titkos tanácsosok.

A hivatalos lap mai száma az országgyűlés négy tagjának, — három főrendnek és egy képviselőnek, — valószínű belső titkos tanácsossá történt kinevezését közli. A királyi kegy Thaly Kálmán-t, Majláth József grófot, Schönborn-Buchheim Frigyes Károly grófot és Normann Gusztáv grófot tüntette ezuttal ki.

Majláth József gróf gazdasági téren fejtett ki irányító hatású működést, Schönborn gróf a kulturális téren, Normann gróf pedig a horvát politikában és közéletben szerzett érdemeit a kitüntetésre.

A függetlenségi eszme híveit azonban a legközelebről érdekli Thaly Kál-

magával, mint a sorssal s egész létével. Annak a boldog, megelégedett embernek vegye le az ingét, vegye magára s akkor, ha azt megteszi, biztosítom neje szerelméről, visszavezetem karjaiba s mindörökké is boldog lesz s megelégedett.

II.

Több évig bolyongott a visszatért halandó a földön, bejárta sárteke minden oldalát, de sok ideig nem talált olyan okos, boldog s megelégedett embert, aki minden tekintetben ki lett volna békülvé sorsával, aki teljesen boldog lett volna.

— Egyszer azonban még is úgy látszott, mintha már-már elérte volna kitűzött célját!

Egy este a közelgő vihar elől bemene-kült egy országutszéli, sárból összerakott kunyhóba. Sötét volt, nem láthatott egész tisztán, de azt mégis kivéhetta a homályban, hogy e kis kunyhót emberek lakják.

Ott ültek vagy nyolcan a parázs tűz mellett, mely már alig-alig pislogott a hamu alatt, semmi világosságot sem s kevés meleget nyújtva.

Embertünk fáradtan dőlt a kunyhó falához s épen hozzá akart fogni mentegetéséhez s kérelméhez, hogy engedjék az éjjel a kunyhóban meghálni, mikor egy férfi megszólalt a csoportból. Kiejtésénél fogva cigánynak, beszédéből következtetve a családapának volt tartható:

— Gyertek ide fiaim sorba, hadd csókol-

jalak meg mind a hatótokat. Gyere ide feleség te is. Jól vacsoráztunk, nem győtri éhség egyikönket sem. Loptuk a kis malacot, de azért jóllaktunk vele mindnyájan. Ugy, most fekdüjtek le és csend legyen. Jó friss szalmát kerített anyátok míg oda jártunk. Jól lehet rajta aludni. Így azután teljes a boldogság. Gyere ide anyuk, hoztam egy tele kulacsot is. Kell-e jobb mód valakinek a világon? Van-e boldogabb nálam a föld kerekén? Nincs! Én érzem, hogy én vagyok a legboldogabb, a legmegelégedettebb...

Tovább nem folytathatta a nagy meglepetéstől. A halandó ugyanis odaugrott hozzá s szenvedélylyel kiáltá:

— Ember! add ide az inged, kívánj érte bármi lehetőt.

A cigány felkacagott.

Abban a pillanatban nagyot dördült az ég, egyet villámlott s a feltörő fény bevilágította a kunyhót.

A férfi sóvárgó szemekkel kereste a cigányt. De csak egy percre. Azután megtört villogó szeme fénye, valamint a homályba vesztett a villám fénye is. De ez a perc elég volt arra, hogy az ifja meglassa s megtudja, hogy a cigánynak nincs inge!

III.

Ámor aznap azt jegyezte a Junó emlékönyvébe, hogy:

Amelyik asszony egyszer katonatisztet szeretett, annak vége: az nem szeretheti az urát többé soha!

mán-nak az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt diszelnökének kitüntetése. Közelről érdekli különösen azért, mert amellet, hogy hervadhatatlan érdemű történetirő, leghivatottabb kutatója a Rákóczi kor dicsőség — sugárzotta idejének, vér a mi vérünkéből, megalkuvást nem tűrő, soha meg nem tántorodó függetlenségi érzésű politikus, akinek kitüntetése az ő halhatatlan egyéni és tudományos érdemein kívül elismerése is annak a pártnak és értékelése is azoknak az eszméknek, amelynek soraiban, sorai élén és amelyekért az ősz kuruc lankadatlan munkában töltötte el életét.

Thaly Kálmán ezen szép kitüntetését a debreceni polgárság is szívesen fogadja, nagy hazafias érdemeknek legfelsőbb elismerése ez.

A politikai helyzet.

Magyarországon. — Ausztriában.

Budapestről jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök szerdán este bécsi utjáról visszaérkezett és tegnap informálta a kabinet tagjait kihallgatásai és tanácskozásai eredményéről. Délben Kossuth Ferencnél tett látogatást, akivel másfél órán át tanácskozott. A helyzetben azonban egyelőre döntő lépés nem várható, mert a kormány beakarja várni a bankügyben az osztrák kormány jegyzékét. Mivel azonban Sieghardt osztályfőnök szabadságon van és így osztrák minisztertanácsot nem tarthatnak, ez a jegyzék csak 18—20-ika körül érkezhetik meg és az első szóbeli tárgyalás január utolsó napjában lesz. Minden valószínűség szerint Budapesten, mert Kossuth Ferenc betegsége miatt nem mehet Bécsbe. Addig a parlamenti pártokkal való tárgyalások is függőben maradnak, mert igen kevés képviselő van most Budapesten.

Bécsből jelentik: Az osztrák Reichsrat január második harmadában ül ismét össze. Azok az aggodalmak, hogy a cseh pártok zavarái miatt ülései veszélyeztetve vannak, valószínűleg tulzottak. A kabinet rekonstrukciója iránt minden lehetőség nyitva áll. Csak az bizonyos, hogy báró Bienerth nem akar parlamenti koalíciós kabinetet tárgyi alap nélkül alkotni. A miniszterelnök a belső politika néhány kardinális pontjára nézve egységes állásfoglalást kíván a pártoktól, mert különben a pártkülönbségeket beviszik a kabinetbe, amit minden módon ki akar kerülni. A koalíció megalakítása iránt tovább folynak a munkálatok. A kabinet helyzetében azonban huszonegy óra alatt nevezetes változás is beállhat.

A Zenekedvelők Társaságának hangversenye.

Január 12-én.

A „Debreceni Zenekedvelők Társasága“ 1909. évi január hó 12-én, kedden este fél 8 órakor az „Arany Bika“ szálló disztermében tartja második hangversenyét. Közreműködnek Weidt Lncy énekesnő, a bécsi udvari opera énekesnője, Dienzl Oszkár zongoraművész, Földes Arnold gordonkaművész, dr. Molnár Géza egyetemi és orsz. m. kir. zeneakadémiai tanár és Polónyi Elemér zongoraművész.

A műsor a következő: I. 1. a) Brahms: Liebestraus, b) H. Wolf: Verborgenheit, c) R. Strauss: Ständchen. Énekli Weidt Lucy urnő. 2. a) Schumann: Papillons, b) Rubinstein: Barcarolle, c) Mendelssohn: Scherzó e moll. Zongorán előadja: Polónyi Elemér. 3. G. Golttermann: Concert a moll. Andante-allegro. Gordonkán előadja: Földes Arnold. 4. a) Grieg: Verborgene Liebe, b) Grieg: Im Kahne, c) R. Strauss: Cécilie. Énekli: Weidt Lucy urnő.

II. 1. Szabad előadás a zenéről. Tartja: dr. Molnár Géza. 2. Sarasate—Földesy Arnold-gánydalok. Gordonkán előadja: Földesy Arnold-

3. Ponchielli : Gioconda áriája. Énekli : Weidt Lucy urrő. A zongorakíséretet Dienzl Oszkár szolgáltatja. Az 1-ső rész után 5 pernyi szünet. A hangverseny kezdete fél 8 órakor. A műsor egyes számai alatt a terem ajtait zárva tartja a rendezőség. Nem tagok részére Csáthy Ferencz könyv- és zeneműkereskedésében kaphatók jegyek. Ülőhely 4 korona, állóhely 2 korona.

Ugy e hangversenynek, mint a közeli Culp-estélynek szereplői debreceni concertjük után a szabolcsmezei Bessenyei-kör vendégei lesznek. A két egyesület ugyanis kimondotta közös gyűlésükön, hogy együtt működik, közösen megállapított programmal. Egyik este Debreczenben, másik este Nyíregyházán szerepelnek ugyanazok a művészek. A lelkes, dr. Popini Albert igazgatása alatt levő Bessenyei-körnek 600, a Zenekedvelők Társaságának 450 tagja olyan anyagi erőt képvisel, hogy az párosulva mindkét vezetőségnek szakavatott gondos munkálkodásával, minden zenei gyönyörűséget megszerezhet a két város közönségének.

Lelkészválasztó reform. hittestvéreinkhez!

Aki magát, vagy jelöltjét úgy ajánl-gatja a választóknak, hogy más jelöltet vagy jelölteket kisebbit és gyaláz : az ilyen kettőről tesz bizonyosságot. **Először** arról, hogy úgy ő maga, mint jelöltje nagyon, de nagyon győnge valaki lehet, mert csak a más befekettitése mellett tud néminemüképen ragyogni ; **másodsor** arról tesz bizonyosságot, hogy sem ő maga, sem jelöltje nem méltó semmiféle közhivatalra, amely elvégre is nyílt és egyenes igaz jellemeket követelne magának. Az élelmes kapaszkodóknak eme manapság külömben is nagyon eltaposott útjára mi, kik **Illyés Endre** nagy-t. urat óhajtjuk lelkészünkül, eddig sem léptünk, ezután sem lépünk.

Érintetlen hagyjuk azokat a szertelenségeket is, melyeket egyik-másik most hozzánk pályázó tiszteletes jelölt urról itt-ott olvastunk (s bizony mosolyogva, olykor kacagva is olvastunk !); de forrón szeretett debreczeni egyházunk érdekében elmondjuk az alábbiakat, hogy igazoljuk álláspontunkat, mely szerint nekünk **ez alkalommal** senki más nem kell lelkészül, hanem csak nagy-t. Illyés Endre ur. Ő kell nekünk, mert egyedül őbenne látjuk azt a **kipróbált munkaerőt**, amelyre nagy egyházunknak épen most, b. e. Kiss Albert lelkészünk kidőltevel olyan nagy szüksége van.

Nem könnyüvéru röpiratok, hanem **hivatalos egyházi s más okmányok** bizonyítják, hogy mily nagy dolgokat cselekedett az Úr általa eddigi lelkész-kedése alatt is. Mezőberényi alig 8 éves papságában nem kivetett, hanem **önkéntes** adózás alapján díszes leányiskolát építtetett, a templomot és a tornyot megjavíttatta, az Úr házába új orgonát állíttatott be s az egyházi épületeket rendbehozatta. **S bajmazujvárosi** immár 10 éves lelkésziségét mi teszi emlékeztessé? Első sorban az Isten megékesített hajléka, amely a körülte alkotott kertben, mint egy kis paradicsomban, valósággal pompázik, úgy fényes külsejével mint megújodott orgonájával és sokképen megdíszesített urasztalával. Továbbá az a 8 tantermes központi s az egy utcai iskola a két újonszervezett tanítói állással. Es mindezen alkotásai úgy történtek Balmazujvároson is, hogy

az egyházi adót egyetlen fillérrel sem kellett emelni. Am nagy-t. Illyés Endre ur nemcsak **egyházának** hanem **hiveinek anyagi** ügyeit is szíven hordozta mindenhol, épen úgy, mint egykor nagy-émlékü lelkészünk Kiss Albert nagy-t. ur. Ugy Mezőberényben mint Balmazujvároson résztvett s résztvesz a községi képviselőtestület, sőt a vármegyék (Békés és Hajdu) törvényhatóságának tanácskozásaiiban is és mindenütt nyíltan és bátran szót emelt és szót emel az igazság és a nép érdekében. Közlebb-ről Balmazujvároson közremunkált a Steinfeld-féle hegyesi föld megszerzésén és azon, hogy a Dalmi-birtok bérlete épen a szegényebb nép kezébe jusson. Ugyancsak ennek a népnek javáért nem egyszer zörgetett a nemes-lelkü gróf Semsey László aajtján s vezetett küldöttséget a földmivelésügyi miniszterhez is. — S ami közelebbi lelkészi, tehát lelki sikereit illeti Illyés Endre nagy-t. ur mindenkor szinte meglepő hatást gyakorolt hiveire. Mezőberényben az a 150 egyháztag, a mely az unitárius felekezetbe tért volt át, az ő 8 éves lelkipásztorkodása alatt jó részben mind visszatért az elhagyott református egyházba. E hivekért Derzsi Károly volt budapesti unitárius pappal diadalmas irodalmi harcot is vivott. Mezőberény volt tanuja annak is, hogy nagy-t. Illyés Endre ur egyetlenegy prédikációjára 2500 koronát adtak össze a hivek a templomba beállítandó orgonára. A mai anyagias és nehéz viszonyok között vergődő korban szinte páratlan eset! És honnét ez a siker? Mert azt az evangéliomot hirdette és hirdeti, amely nem fonnyadó szóvirág s nem utszéli politizálás, hanem erő, az Isten ereje, az Isten ellenálhatatlan ereje az emberi lelkekre, hogy ne csak sopánkodni tudjunk : „Uram Uram,“ hanem tudjuk cselekedni is a jót, a menyei atya akarátát. És óh, hogyan, milyen odaadással és fáradaást nem ösmerő buzgósággal hirdette és hirdeti ezt az evangéliomot! **Mindenkor maga szolgált és maga szolgál és végzi az összes lelkészi teendőket.** Pedig a majdnem 10.000 lelket számláló balmazujvárosi egyházban naponta 3 predikációt is kell mondanania! Bizony ilyen lelkipásztori munkára csak az az Illyés Endre nagy-t. Ur képes aki ép és erős nemcsak testben, hanem lélekben is: a ki szakadatlanul tanult és tanul, olvas és ír, a többek közt kiadott már egy kötet egyházi beszédet s a b. e. Garzó Gyula alapította vállalatban közre bocsátotta a Pál apostol nagy római levelének és János evangyélisa három szép levelének magyarázatát is. — S ennek a kiváló sikerü lelkipásztornak nagy-t. Illyés Endre urnak érdemeit készségesen **elösmerték** úgy a gyülekezeti tagok, mint a felsőbb hatóságok is. Egyik esperese például ezt írja balmazujvárosi működéséről: „ezen egyházunk, mely sok éven keresztül vezető nélkül állott s a belviszályok miatt már már az anyagi romlás szélére jutott, az ő (t. i. az Illyés Endre ur) buzgó munkássága, tapintatos vezetése alatt megépült.“ A másik esperes pedig így jellemzi őt: „tudományos képzettsége, puritán kalvinista jelleme, szónoki ereje, egyháza kormányzásában bölcsessége, igazságossága, — hiveivel

szemben szeretetteljes bánásmódja, társadalmi téren vezető, irányzó talentuma Krisztus felkent szolgálóinak valóságos példájává avatták őt . . .“

Szeretett hittestvéreink, lelkészválasztó társaink! **Hivatalos** okiratokból még nagyon sok ilyen szépet és jót tudnánk ide írni a mi jelöltünkéről, nagy-t. Illyés Endre urról. De meglegszünk ennyivel. Hiszen mi nem az ő érdemeit akarjuk fitogtatni (ami ellen az ő ösmert szerénysége tiltakoznék legelőször,) hanem csupán rá akarunk mutatni az ő eddigi hiv és sikeres lelkipásztorkodására. Fényes tükör az Urnak ez a hiv és sikeres szolgálata, amely élénk varázsolja azt a **kipróbált és nagy munkaerőt**, amelyre debreczeni nagy egyházunk épen most, a b. e. Kiss Albert elvesztésével olyan égető szüksége van.

Nagymultú s nagyjövőjü egyházunk szerelmétől izzó lélekkel kérdezzük beneteket, szeretett választótársaink : akartok-e olyan lelkipásztort, aki kipróbált munkaerő testben s lélekben, a kinek halántékát nem csupán a remény virágai, hanem immár a valódi sikerek cserfalevelei körítik? Akartok-e olyan lelkipásztort, a ki munkás szeretettel egyenlően szereti az Istent s az embert, a templomot s az iskolát, az égi s ezt a földi hazát, és a ki ettől a munkában lángoló szeretettől nem tud és nem is akar megszabadulni mindaddig, míg az őt végképen meg nem emészti? Ha igen, nagy multú s nagy jövőjü debreczeni egyházunk szerelmétől izzó lélekkel és önséget nem ismerő testvéri szívvel kérünk mindnyájatokat: félre minden mellétekintettel s szavazzatok öreá, nagy-t. Illyés Endre Urra!

Debreczen, 1909. január 6.

Az Illyés-párt szervező bizottsága.

Debrecen a messinaiaknak.

Segélyakció.

A város 2000 koronát adott.

A kékegü Szicília felől még egyre érkeznek világszerte a gyász hírek. A csodás szigetország népe romokká vált városai, törmelékké vált hajlékai helyén siratja a földrengés száz-ezernyi áldozatát.

Minden idők egyik legnagyobb szerencsétlensége alkalmából az egész világ egyformán mélységes részvétellel tekint a gyászborult Itália felé. A művelt kulturországok mindegyike állami és társadalmi segélyként utnak indítja bőséges kincseinek feleslegét, hogy enyhítse a szenvedést és a nyomort. És hogy segítségére siessen a mentőknek abban, ami még megmenthető.

Ebben a munkában kiveszi a maga részét a szintén sok szenvedésen keresztülment Magyarország is, ha nem is azokkal a gazdag eszközökkel, mint amilyenekkel a milliárdok hazái tudják ezt tenni, hanem csak a maga szegényes eszközeivel, de a meleg részvét minden bensőséges érzetével. A magyarországi segélyakció élén a nemzet leghivatottabbjai állnak: Esztergom bíboros primás érseke, Vaszari Kolos, Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter.

A magyarországi segélyakcióban Debrecen városa is részt fog venni. Kovács József polgármestert táviratilag hívták fel, hogy vegyen részt a mentési akcióban. Kovács polgármester

eleget is tett a felhívásnak, mivel már a Debrecenben indítandó mozgalom élére áll.

A segélyakció munkálatait már meg is kezdték, amennyiben négyes bizottságot alakítottak a polgármester elnöklésével, amely a mozgalmat irányítani fogja. A példát maga a város adja, mely a tegnapi tanácsülésen 2000 koronát szavazott meg a nemes célra.

Szeles Adorján eltűnése.

Milliókat hajszol.

Debrecenben keresik.

Budapesti tudósítónk távirata szerint érdekes ember eltűnését jelentették be ma a főkapitányságnál. Szeles Adorján nagyváradi születésű, 50 éves pénzügyminiszteriumi számtiszt január elsején eltávozott Csaba utcai 12. szám alatti lakásáról s azóta nyoma veszett. Semmi életjelt nem adott magáról, a hivatalában sem mutatkozott s attól félnek, hogy baleset érte. Január elsején volt utoljára a hivatalában, ahol szorgalmasan végezte a dolgát.

Az utóbbi időben azonban különösen viselkedett. Három héttel ezelőtt szabadságot kért a főnökjétől Molterer számtanácsostól, hogy Bécsbe utazzék, ahol egy millió sörében történik döntés. Nyolc napi szabadságot kapott, amelynek leteltével pontosan megjelent a hivatalában.

Érdekes, hogy néhány hónapja ugyanez a pörre hivatkozva Debrecenbe utazott s így nincs kizárva, hogy most is a képzeletbeli milliót hajszolja valahol. Szeles Adorján a kilencvenes években nagy politikai szerepet játszott. „Olvasd” című lapja mindennap szenzációs hatást keltett s a fanatizmusa annyira elragadta, hogy a Henzi-szoborra bombát vetett s meg rongálta. A gyászos emléket akkor távolították el a budavári Szentgyörgy-térről. Szeles a megrénylet után eltűnt, s hiába mozgattak meg minden követ, hogy kézrekerítsék. Felesége ügyesen elrejtette s később áruháiban Svájcbba szökött, ahol ügyének elévüléséig tartózkodott. Akkor visszatért, de elvonult a közszereplés teréről.

Az első vigest.

Tegnap hivatalosan megkezdődött a farsang. Megnyitotta a „csütörtöki felolvasó esték” rendező bizottsága a tegnap rendezett óriási sikerű vigesttel. Ha így sikerül a farsang minden mulatsága, úgy csakugyan vig farsangra lesz kilátásunk.

A szó szoros értelmében zsufolásig telt ház, kivétel nélkül kiválóan sikerült számok, állandó derű és kacaj, legteljesebb siker jellemzi az estét, melynek hallgatósága megelégedésének a minden egyes szám nyomán felharsanó zúgó tapsviharral adott kifejezést.

Az estét Rác Károly zenekara nyitotta meg egy remekül előadott indulóval; majd Simovits Rózsika adott elő egy ügyes monológot „A bál után” címűt. Bájos megjelenése, pompás előadása egy csapásra meghódították a közönséget.

Utána a színházi zenekar adta elő Martonfalvy György „Hortobágyi hangulat” című remek szerzeményét, a szerző személyes vezetése alatt. A művészi előadás hatalmas sikert aratott.

Majd Ligeti Lajos kacagtatta meg a közönséget a „Nem látták a mamámat?” című magánjelenettel s támasztott óriási kacajt pár sikerült kupléval. Persze, kapott is tapsot bőven.

Gyöngyi Jolán, ez esték legkedvesebb művésznője 2 dalt énekelt kitünően iskolázott, remek szép hangján. Az ének nyomán felhangzó tapsvihart egy csinos vers elszavalásával hálálta meg.

Utána Gyöngyi Izsó, ez a vérbeli, igaz művész ért el óriási hatást énekével s kupléival. Diskrét komikumát falrengető tappsal honorálta kacagó publikuma.

Vándor Iván magas röptű, humoros cikket Békés Gyula olvasta fel igen szépen, míg Höfflinger Tercsi az „Ördög Róbert” egyik

nagy áriájának eléneklésével ragadta el a hallgatóságot.

Percel nővérek graciósus tánca s Lenkey György s Balázs Zsazsa tót tánca csak emelték az est hatalmas sikerét, melynek méltóbb befejezése nem is lehetett, mint a Bérci Ernő és Báthory Marcsa által előadott „Kis egér” és Báthory Marcsa által előadott „Kis egér” című pompás kis vígjáték, melyet ez a két kiváló művész oly remekül adott elő, hogy állandóan óriási derűségben tartotta a közönséget, mely kedvenceit zúgó tapsorkánál jutalmazta ezen páratlan előadásáért.

SZINHAZ.

* **A színház hírei.** Micadó, Sullivan bájos zenéjű operettje kerül holnap színe új betanulással. A darab kiosztása a következő: Mikadó—Ferenci, Koko a főhóhér—Gyöngyi, Jum-Jum—Rózsa Lili, Pitti-Szing—Zsigmondi, Pe-pa—Gyöngyi Jolán, Puh-ba legfőbb minden egyéb—Ligeti, Piss-tass—Szilágyi, Katisa—Radó Anna. — **Romeo és Júlia.** Shakespeare meg-rázó tragédiája ma este adatik C. bérletben. Mi sem bizonyítja jobban, hogy a nagy közönség még mindig lelkesül a romantikáért, minthogy a mi páratlan eset tragédiánál, az ülőhelyek nagyobb részét már elővételben eladták. — **Vasárnap két előadás lesz.** Délután 3 órakor az idény egyik legnagyobb sikert aratott operettje a Nagymama kerül színe mérsékelt helyárrakkal a cimszerepben Rózsa Lilivel. Este 7 és fél órakor bérletszűnetben másodszor Sullivan classikus operettje a Micadó adatik. — **Forradalmi nász.** Az igazgatóság a Magyar Színház ezen a legújabb szenzációs sikerű darabját megvette és legközelebb már színe hozza.

Korcsolya- és Sport-czipők

nagy választékban

MANDEL LIPÓT

czipő nagy raktárában

Arany János-utczával szemben.

Öngyilkos színész.

Debreczenbe jött meghalni.

Halálhozó szerelem és nyomoruság.

Szerdáról csütörtökre virradó éjjel a Bika-szálloda előtt gyors egymásutánban két revolverdurránás zaja hangzott fel. A késői járőrkélok az utcai lámpák fényénél jól látták, hogy az út közepén a lövések nyomában egy emberi alak hull a fagyos földre s kevéssel utóbb halálhőrgés, hangos jajszó vegyült bele a Bika kávéházból kihangzó vig cigányzene akkordjaiba.

Csakhamar a helyszínen termettek rendőrök. A földön egy 23—24 éves fiatal embert találtak. Melléből sürün patakzott a vér, pirosra festve a durva kockákat. A súlyosan sérült ember még élt. — A mentők részesítették első segélybe és aztán beszállították a köz-kórházba, hol személynazonosságát is sikerült megállapítani a rendőrségnek.

Az életunt Szabó Dávid 23 éves színész. Zsebében több levelet találtak. Egyikben elbucszik édesanyjától, a másikban szerelmesétől,

ki egy vándorszínész-truppnak a primadonnája. Levelet irt még a debreceni színészeknek és egyik helyi lapnak.

Bardócz András ügyeletes rendőrbiztos később kihallgatta az öngyilkosjelöltet, ki elmondta, hogy Józsa László vándortársulatánál volt szerződve. A társulat most Vámspércsén játszik. Ő szerdán délben egyenesen azért utazott Debrecenbe, hogy itt öngyilkosságot követ el.

Éjszaka fél tizenkét óráig kóborolt az utcán, míg végre hirtelen elhatározván magát végzetes tervének kivitelére, a Bika előtt a nyílt utcán két lövést tett magára. Az öngyilkosságra nyomorusága és reménytelen szerelme készítette. Saját bevallása szerint egy szép szőke nőt, Józsa László szintársulatának primadonnáját szerette, de a nő nem viszonozta szerelmeit.

A szerencsétlen színész állapota nagyon válságos. Ma délelőtt már agoniába jutott, de később mégis eszméletre tért. Aligha lesz megmenthető az életnek.

HIREK.

— **Uj segédlelkész.** Főiskolánk kiváló növendékét, Boér Károlyt K. Tóth Kálmán lelkész maga mellé állandó segédlelkészül alkalmazta. Boér Károly hosszabb idő óta mint bejegyzett segédlelkész szolgál ref. egyházunkban, midőn azért őt nagynevű költő-papunk eddigi lelkiismeretes szolgálatainak elismerésül, mint első segédlelkészét, maga mellé vette, őszinte örömmel üdvözölhetjük állásában.

— **Budaházy Jenő kinevezése.** A városi tanács tegnapi ülésén Budaházy Dezsőt a városi nyomda könyvvezetőjévé nevezte ki. Budaházy egy éve van már a nyomda vezetésében s most a tanács őt véglegesítette ezen állásában.

— **A kamara Szabó Kálmán emlékéért.** A debreceni ipar és kereskedelmi kamara elhunyt nagynevű elnökének Szabó Kálmánnak emlékére folyó hó 14-én gyászünnepet rendez, melyre meghívta a városi tanácsot is. A tanács tegnapi ülésén kiküldte Kovács József polgármestert, — akadályoztatása esetén Vecsey Imre főjegyzőt, továbbá Oláh Károly és Körner Adolf tanácsnokokat, hogy a várost a gyászünnepen képviseljék.

— **Kinevezések.** Weszprémy Zoltán főispán dr. Harsányi Miklóst díjas, Vásáry Istvánt pedig díjtalan közigazgatási gyakornok-nevezte ki.

— **Művészestély a Gyermekvédő Liga javára.** Dr. Patek Béla, a Népszínház-Vigopera volt titkára vezetésével egy művészársaság tart körutát a vidéken s január 11. és 12-én Debreczenbe is lerándul, hogy két művészestélyt rendezzen a Gyermekvédő Liga javára. A társulat tagjai: Hajós Károly, Szabados Gizi, Ruttkay Adél, Horváth Károly, Bán Tivadar és Sarkadi Vilmos, mind csupa ismert és kedvelt színészek. Műsorukon szerepel szellemes monológokon és értékes zeneszámokon kívül Wilde Oszkár „Firenzi tragédiája” és a Henry Bernstein vígjátéka, a „67-es szoba”. Az értékes program és a humánus cél bizonyára nagy közönséget fog vonzani.

— **Alkoholelles akció.** Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tudvalevően nagyarányú akciót indított az alkoholizmus megszüntetésére. Ezen üdvös mozgalom számai legközelebb eljutnak Debreczenbe. Dr. Dóczy Imre belügyminiszteri fogalmazó e hó 9-én Debreczenbe érkezik és az antialkoholizmusról előadást tart, melyen a tanári kar és a hallgatóság vesz részt. Ennek a felolvasásnak a célja, hogy a hallgatók, a jövő községi jegyzők vezérfonalat kapjanak arra nézve, hogy hivatásukban majd a gondjaikra bizott községekben a népet, hogy és mi módon óvják meg az alkoholizmus pusztításaitól.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel Budapestre érkezett s hosszabb tanácskozást folytatott Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Josopovich Géza horvát miniszterrel. A tanácskozások tárgya jelentéstétel a horvátországi helyzetről. Mint a Budapesti Tudósító illetékes helyről jelenti, döntő intézkedések egyelőre nem várhatók sem a horvát országgyűlés összehívásáról, sem a feloszlásáról egyelőre nem lehet szó. Rauch holnap este szándékozik Budapestet elhagyni. A horvát bán a legközelebbi napokban Bécsbe utazik, hogy a horvát kormány nevében az uralkodóház tagjainál az újév alkalmával jókívánatait fejezze ki.

Szanatórium hangverseny. Tegnap délután 5 órakor hangversenyt tartottak a József kir. főherceg szanatórium javára. Erkölcsei tekintetben várakozáson felül sikerült ez a matiné, azonban — sajnos — a bevétel nem igen fogja gyarapítani a szanatórium pénztárát. Csodálkozunk rajta, hogy a humánus eszmékért annyira lelkesülő debreceni közönség figyelmét elkerülte ez a hangverseny s nem töltötte meg a Royal nagytermét, amikor az ember baráti szeretet oltárán áldozhatott volna filléreivel? A szereplők: Balogh Margit, Glück Zoltán, Gyarmathy Miklós, Fischer Rezső, Steinhardt Aladár, Gyarmathy Mariska, Perczel Miklós, Bihary Gizella, Debreczenszky Gusztáv, Balogh Sándor, Höfflinger Tercsi, Fráter Sándor dicséretre méltó igyekezetet fejtettek ki s a hallgatóság nem is fukarkodott a tapsokkal. Végül két kis apróság, Gyarmathy Klárka és Sinka Sanyika lejtettek el egy magyar táncot, korukat meghaladó ügyességgel általános tetszés mellett.

Szobrot Jókainak! Már négy éve annak, hogy a legzseniálisabb magyar író, Jókai Mór örök álomra hunyta le szemeit s még mindig nem hirdeti dicsőségét szobor az ország szívében, a fővárosban, sőt még emlékoszlop sem emelkedik sirja felett. A társadalom eddig még jóformán semmit sem tett ez ügy érdekében s ezért a mulasztásért a felelősség teljes mértékben reá hárul. Jókai Mór a mi büszkeségünk, akinek megbecsülése, érdemeinek megörökítése első és legfőbb kötelességünk. Most a Magyar Tudományos Akadémia vette kezébe az ügyet. Felhívásokat intézett a főispánokhoz, amelyben felkéri őket, hogy a szobor költségeinek fedezésére gyűjtéseket indítsanak. Hisszük és reméljük, hogy az Akadémia lelkes akciója kellő anyagi sikerrel fog jární s véget fog vetni a mostani szegyen-teljes állapotnak.

Árverés a városnál. A város tulajdonát képező bérházak, földek és boltok bérbéradása árverési uton szokott megtörténni. A tanács tegnapi ülésén határozott ez árverések határideje tárgyában. A földbérletek árverését február 3-ikára, a lakás- és boltbérletekre vonatkozó árverést pedig február hó 7. és 9-ikére tűzte ki.

Egy gimnáziumi igazgató öngyilkossága. Pozsonyból táviratozzák: Cserny Károly, a pozsonyi főgimnáziumnak 42 év óta tanára és helyettes igazgatója tegnap délelőtt eltűnt. Ma reggel hat órakor a régi gimnázium épületében megtalálták és mikor észrevette, hogy keresik, a második emeletről hirtelen leugrott. A mentők súlyos sérülésekkel a kórházba szállították, ahol meghalt. Cserny, aki 71 éves volt, számos tankönyvet írt.

A vas- és fémipari szakiskola alakuló ülése. A vas- és fémipari szakiskola felügyelő bizottsága szerdán délután tartotta meg alakuló gyűlését Kovács József polgármester elnöklété alatt.

Jeddi Fehér Lajos találmánya. Az írógép történetében fontos szerepet biztosított magának egy városi hivatalnok: Jeddi Fehér Lajos. Korszakalkotó feltalálással vitte előre az írógépet. Ezen találmány a lának is szerepet juttat az írógép kezelésében s egy emelőkar segítségével valóban praktikusán oldotta meg a gépkar ide-oda való tolasát. A találmányt

mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták s már társaság is alakult Budapesten ennek kihasználására. A szabadalmat Európa legtöbb államára nézve megkapta s valószínű, hogy a találmányok continensét: Amerikát is meg fogja hódítani a praktikus magyar találmány.

Megégett gyermek. Felsőjársáról jelentették a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Szilágyi Juliánna, odaváló szülők 2 éves gyermeke meghalt. A gyermek halálát égési sebek okozták. A szerencsétlen apróság szülői távollétében a tüzhely között játszadozott. Ruhácskaja a rápattanó szikráktól tüzet fogott s a hazaérkező szülők már csak gyermekük szennéégett holttestét láthatták viszont. A kir. ügyészség elrendelte a gyermek hullájának felboncolását és egyúttal szigorú vizsgálatot indított, hogy mennyiben terheli a szülőket a gondatlanság vádja.

Tegnapi halottak. Az állami anyakönyvi hivatalnál a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Özv. Sárközi Ferencné ref. 84 éves, özv. Takács Jánosné ref. 71 éves.

A cipésztanfolyam befejezése. A cipészegedek szaktanfolyama január hó 8-án véget ér. A tanfolyam befejeztét ünnepséggel fogja követni, amelyen a városi tanácsot Bészler Károly fogja képviselni.

Tüzek a vidéken. Nádudvaron tegnap délből 12 és 1 óra között özv. Schwartz Lőrincné háza kigyuladt és porig leégett. A kár nagy, legalább is 4000 korona, melyből csak 600 korona térül meg, miután egyedül a tető volt biztosítva. — Hajduszoboszlón a Hajdumegyei Takarékpénztár házában pusztított tűz. Itt Brunner János raktár színje gyuladt ki és a benne felhalmozott nagy famennyiséggel együtt elhamvadt. A kár 1000 korona.

Az éjjeli mulatóhely áldozata. Az éjjeli mulatóhelyek világát nagyon megkedvelte Magi Lajos 18 éves hetes. Pénze azonban nem igen volt az efajta mulatozáshoz, hát lopott. Az elmúlt éjszaka betört gazdájának, Stefanovics János Hatvan-utcai fűszerkereskedőnek a lakására, honnan 140 koronát ellopt. A pénzből már csak ötven korona volt meg nála, mikor elfogták.

Letartóztatott cigányprimás. Budapestről jelentik: Balogh Géza cigányprimás nyáron a Sós-fürdőben játszott. Azóta azonban állandó helyet kapni nem tudott, úgy, hogy hét gyermeke és a banda éhezett. Balogh, hogy segítsen a bajon, három kauciót szolgált alkalmazott, összesen 1500 korona kaucióval, az óvadékot pedig elköltötte. Most kapott végre helyet, de a szolgálak tovább nem akartak várni és feljelentették Baloghot óvadéksikkasztásért. A rendőrség letartóztatta.

A felbontott parthie. Egy előkelő ügyvéd ellen igen érdekes családi és sikkasztási ügyben folyik most vizsgálat a törvényszéken. G. H., egy elvált asszony szerelmi viszonyt folytatott egy dr. L. nevű állami tisztviselővel, akinek vidéken vagyonos szülei vannak. A viszony több évig tartott s a fiatalember azon a címen, hogy a nőt elveszi, apránként 3400 koronát kölcsönzött ki tőle. Közben G. H. rájött arra, hogy szerelmese más leánnyal váltott jegyet, aki sokkal gazdagabb nálnál. Megbizta ekkor ügyvédjét, hogy család miatt jelentse fel hűtlen vőlegényét. Az ügyvéd, mielőtt a feljelentést megtette volna, előbb érintkezésbe lépett dr. L. szüleivel, akinek megmagyarázta, hogy a megteendő bűnügyi feljelentés gyermekük egész karrierjét tönkre teszi. A megijedt szülők azzal a feltétellel, hogy az ügyvéd fiuk összes szerelmes leveleit kiszolgáltatja s a bűnügyi feljelentéstől eláll, 8000 koronát adott a fiskálisnak. — Ez

azonban ebből az összegből csak 3400 koronát adott át az elvált asszonynak. Ez utóbb rájött arra, hogy ily módon meg lett károsítva, család és sikkasztás miatt feljelentette az ügyvédet. Ez a vizsgálat során azzal védekezett, hogy a díjlevél szerint jogosan vonta le magának az 5000 koronát. A vizsgálat széles merben folyik.

Elgázolt kis gyermek. Nagy könnyen végzetessé válhatott volna Eperjesi Imre mészárosmesternek azon gondatlansága, hogy egy 12 éves kis fiura, Karászi József bízta lovainak hajtását. Az ügyetlen gyermek aztán elgázolt egy másik gyermeket Katz József fiacskáját. A Simonffy-utca sarkán történt a szerencsétlenség. Alaposan a falhoz szoritotta a nagy mészáros kocsi a szegény gyermeket, aki sokáig fogja nyomni az ágyát. A rendőrség megindította Eperjessy ellen az eljárást.

Szerencsétlenség a vasuton. Nagy riadalom volt tegnap este felé Kőbánya-felső-pályaudvaron, a Budapest felé haladó személyvonat egyik harmadosztályu kocsiában. Herédi Mihály napszámos együtt utazott a fővárosba Kalmár Aranka tizennyolc éves cselédleánnyal. Uri községből jöttek, az esküvőjükre készültek s a leány szüleit akarták meglátogatni, akik itt laknak a fővárosban. A napszámos utközben többször elővette revolverét és mutogatta azt a kocsiában ülő embereknek. Amikor Kőbányához érkezett a vonat, Herédi megint elővette a fegyvert, azt mondta a leánynak:

— Látod, most már biztonságban járhatok este is a Ferencvárosban, ahol az apád lakik, revolverem van.

E közben elsült a fegyver és a golyó Kalmár Aranka mellébe furódott. Fölsikoltott a lány:

— Mihály, mit tértél!

Elvesztette az eszméletét. A vonaton a lövés zajára nagy riadalom támadt. Nyomban telefonoztak Bpestre a mentőknek, akik kint vártak már a keleti pályaudvaron, amikor a vonat a megsebesült leánnyal a fővárosba érkezett. Kalmár Arankát bevitték a Rókus-kórházba, ahol még az est folyamán megoperálták. Kivették a golyót a testéből. Reodkívül súlyos az állapota. Herédi Mihály önként jelentkezett a főkapitányságon, ahol kétségbeesetten panasolta el a tragédiát. Egyelőre őrizet alatt tartják, amíg a leány állapota annyira javul, hogy kihallgatható lesz.

Hadházon 424. szám alatt 2 öl szálal akácfa karónak és lugos culápnak eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál ugyanott.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni, Bádógos-u. 4. 2194

A főtéren egy üzlethelyiség berendezéssel azonnal kiadó. Cím a kiadóban.

Olvasó közönségünk szives figyelmét felhívjuk a Néptakarékpenztár mai hirdetésére.

Percel Carola táncziskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent-Anna-utca 22. szám.

Vérszegénység

ellensúlyozásul tessék SCOTT-féle Emulstót használni, amely a vért gazdagítja és a test húsát szilárdá és egészségessé teszi.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt kérjük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és megfognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

A borzalmak földjéről.

A messzinai katasztrófa.

Messzina, január 7. Fulci képviselő kezdeményezésére a messzinai katasztrófát túléltek ma a város romjain összegyűltek. Megjelentek többek közt Durante szenátor, Pantane, Faranda, Defelice, Micheli, Salvarore, Orlando, Sasciani és Buccelli. A gyűlés napirendet fogadott el, amely nyomatékosan hangsúlyozza Messzina újraépítésének történelmi és nemzeti szükségességét és az iránti bizalmát fejezi ki, hogy a parlament, a nemzeti lélek és az egész civilizált világ óhajának megfelelő eszközökkel új életet fog Messzinában teremteni.

Róma, január 7. A Sphakteria nevű görög hajónak, mely élelmiszerekkel, sátrakkal, kötszerekkel és ápolókkal be akart menni a messzinai kikötőbe, abból az egyszerű célból, hogy ott kórházat rendezzen be, mielőtt a kikötőbe bement, tudtára adták, hogy a főbiztos az ostromállapotnál fogva reá ruházott zott hatalmánál fogva a partraszállást megtiltja.

Messzina, január 7. Tegnap esett az eső, később azonban kiderült. A romokból ismét két élt huztak ki. A holttestek kiásását és eltemetését, valamint a fertőtlenítést serényen folytatják.

Róma, január 7. A közmunkaügyi minisztert, ki ma érkezett vissza a katasztrófa színhelyéről, egy hírlapíró előtt borzalmas dolgokat beszélt a látottakról. Kijelentette továbbá, hogy Messzinában azért kellett az ostromállapotot elrendelni, mert a fosztogatások egymást érték s csak annak megszüntetésével lehetett a közigazgatást zavartalanná tenni. A miniszter szerint az egész Messina elpusztult, csupán egy egyemeletes ház maradt sértetlen. A várost újra fogják építeni, de csak legfeljebb egyemeletes házak építését fogják megengedni és az összes közbiztonsági szabályokat alkalmazni fogják. Reggiónban már csekélyebb volt a pusztulás, mert itt a házak alacsonyabbra voltak építve. A part mentén levő kis községek egy-némelyike azonban ugyyszólván teljesen eltűnt a föld színéről.

TÁVIRATOK.

Bulgária és Törökország.

Szófia, január 7. A bolgár kormány átnyújtotta a török portának jegyzékét, melyben kifejti, hogy Törökországnak el kell foglalnia azt az álláspontot, hogy Bulgária a függetlenné való nyilvánításért nem fizethet kárpótlást.

Falusi Barkócyak.

Nagykanizsa, január 7. Az itteni állami anyakönyvi hivatalban két kanizsai házassulandó pár jelent meg. A házasságkötési aktus folyamán azonban úgy a felek, mint a tanúk kijelentették, hogy anyakönyvet nem írják alá, mert vallási meggyőződésük tiltja. Hire jár, hogy a kiskanizsiai megfogadták, hogy egyáltalán nem fogják az anyakönyvet aláírni. Ezt a passzív rezisztenciát már a farsang alatt megkezdik, mely alatt rendszeren 70—80 pár szokott házasságra lépni.

Török bojkott.

Konstantinápoly, január 7. Az osztrák áruk és az osztrák Lloyd elleni bojkott változatlanul tart. Észrevehető azonban, hogy egyes helyeken a bojkott megszűnése körül érdekelt, vagy általa szenvedő elemek oppozíciója növekszik. Egyes esetekben sikerült érélyes vagy fenyegető föllépéssel, esetleg pénzájándékokkal az osztrák áruk kirakását és szállítását elérni. Azok a hírek, hogy a kamara egyes elemei, köztük az albánok a bojkott ellen akarnak fellépni, ezek még nem nyertek igazolást. — Ez alighanem csupán pillanatnyi taktikai fegyver a kamarai pártalakulás még be nem fejezett processzusában.

A székesfehérvári postarabláshoz.

Székesfehérvár, jan. 7. Berényit, a súlyosan megsérült postaszolgát mego-perálták. A műtét sikerült. A vizsgálóbíró a rablógyilkos feleségét szabaddalra helyezte, de bünrészesség miatt folytatják ellene az eljárást.

Regény-csarnok.

16. Regény.

A nagy rejtély.

„Értem“, mondám, „hogy a lakást kívánja felmondani. Mikorra óhajta távozásunkat?“

A háziasszony egy hosszú, sovány vörös kezét emelt fel testvéri tiltakozással.

„Nem“, mondá. „Nem e hangot, nem e tekintet. Természetes, hogy mindez bántja; természetes, hogy haragszik. De kérem, igazán kérem, nralkodjék magán. Saját értelmére bízom ügyemet, — mondjuk a felmondás egy hétre érvényes — mért nem akar úgy bánni velem, mint baráttal? Ön nem tudja, mily áldozatot, mily nagy áldozatot hoztam kegyed érdekében.“

„Ön!“ kiálték. „Mily áldozatot?“

„Mily áldozatot?“ ismétli háziasszonyom. „Lealáztam magamat urinó létemre. Saját ön becsülésemet eljatszottam.“

Egy percig elhallgatott, azután a barátság valóságos rohamos kitörésében megragadta kezemet.

„Oh szegény kis kedves!“ kiálta e kiálhatatlan teremtés, „mindent felfedeztem! Egy gazember megcsalta önt! Ön époly kevéssé van férjénél, mint én!“

Kezemet kiragadva övéiből, haragosan felemelkedtem helyemről.

„Megörült-e?“ kérdém.

Házi asszonyom szemeit a plafondra emelé, oly kifejezéssel, mintha tudná, hogy a mártíromságot ki érdemelte és nyugodtan meghajolt alatta.

„Igen“, mondá. „Csakugyan azt kezdem hinni, hogy megörültem, mert örülség háládatlanságért szentelni magát oly lénynek, ki nem tudja méltányolni a testvéri, keresztény önfeláldozást. Jól van! Nem teszem soha többé. Isten bocsáss — sehsem teszem többé!“

„Mit nem tesz soha többé?“ kérdeztem.

„Anyósát nem követem soha többé“, kiálta most házi asszonyom, a mártyszerepet a boszorkány szerepére cserélve fel. „Pirulok. ha csak rá gondolok. Lépten nyomon követtem e tisztelretémeltő nőt, míg csak saját ajtajáig el nem jutott.“

Büszkeségem mindedig fenntartott még, Most egyszerre elhagyott. Visszaestem ülésemre, rejthetetlen rétegéssel várva a következőket.

„Jelentősegesen rátekinettem kegyedre a parton“, folytatá házi asszonyom; mind hangsabbá válva s mind jobbn elvörösödve, a miut tovább beszélt.

„Egy hálás nő, rögtön megértette volna e tekintetét. De hát hába! Nem teszem többé, annyit mondhatok. A szirt kijáratánál utolértem anyósát. Követém — oh hogy érzem most e tett lealázó súlyát! Utána mentem a broadstairsi indóházig. Vasuton jött vissza Ramsgatre. En is vasuton tértem ide vissza. Lakásáig ment. En is elmentem lakásáig. Mindig mögötte. mint a kutya. Oh e szégyen, e szégyen! A gondviselés úgy akarta, — most nem tudom, hogy épen a gondviselés rendelte-e így — hogy az ottani háziur esetleg jó barátom, és époly otthon is volt. Mi a lakókat illeti, mi nem titkolódzunk egymással. Azon helyzetben vagyok asszonyom, hogy megmondhatom, mi tulajdonképpen anyósa igazi neve. Ő természetesen bizonyos okoknál fogva nem tudhatja kicsoda Mistress Woodville. Az ő neve nem Wooville. Az ő neve — s ennél fogva fiának a neve, Macallan. Mistress Macallan, néhai Macallan tábornok özvegye. Igen! Férje nem férje kegyednek. Ön sem leány, sem feleség, sem özvegy. Ön rosszabb, mint semmi, asszonyom — és házamat el fogja hagyni.“

Megállítám, midőn ezzel ajtótt nyitott és ki akart menni. Végre engemet is kihozott sodromból. A kétely, mint házasságom iránt

táplált, több volt, mint a mennyit halandó megadással türethetett.

„Mondja meg Mistress Macallan lakczi-mét“, mondám.

Háziasszonyom haragja háttérbe szorult s leirhatatlan meglepetés foglalta el helyét.

„Tán csak nem akarja elhítenni velem, hogy személyesen el akar menni az öreg hölgy-hez?“ kérdé.

„Senki, csak maga az öreg nő mondhatja meg azt, a mit tudni akarok“, feleltem.

„Felfedezése, a mint ön nevezi, elég lehet önnek; de nem elég nekem. Hogyan tudhatjuk Misstress Macallan nem volt-e kétszer férjénél? S hogy első férjének neve nem volt-e Woodville?“

Háziasszonyom meglepetése most úgy háttérbe szorult, mint az előtt haragja s kíváncsisága győzedelmes előtérbe nyomult. Tulajdonképen jó természetű nő volt, azt már elmondtam róla. Haragjának kitörései, mint jó embereknél rendszeren lenni szokott rohamosak ugyan, de nem valának kosszadalmosak. Könnyen megharagudott, de ép oly könnyen ki is békült ismét.

„Erre soh sem gondoltam“, mondá. „No, hallgasson ide! Ha megmondom a lak címét mindent el fog-e nekem mondani, ha vissza jön?“

Megígértém neki s ígéretemért cserébe ő elmondá a kérdéses lakcímet.

„De meg ne csaljjon!“ mondá háziasszonyom, ismét visszaesve régi barátságos modorába,

„Nem csalom meg“, feleltem részemről a lehető legnagyobb nyíltsággal.

Tíz percczel később anyósom lakásán voltam.

VI. FEJEZET.

Saját felfedezésem.

Szerencsémre nem a háziur nyitott ajtót, midőn csengettem. Egy ostoba minden es leány bocsótt be, ki sohasem gondolt arra, hogy nevemet kérje, mielőtt beeresztene. Mictress Macallan otthon volt és nem volt semmi látogatója. Ezt kijelentve a leány előre haladt fel a lépcsőn és felnyitá előttem a salon ajtót, minden megelőző bejelentés nélkül.

Anyóson egyedül ült egy kis munkaasztalnál és kötött. Azon percben, midőn az ajtóban megjelentem, félre tette munkáját és felemelkedve, parancsoló kézmozdulattal intett, engedjem őt beszélni előbb.

„Tudom minek jött ide“, szölt „kegyed azért jött, hogy kérdéseket intézzen hozzám. Kimélje ön magát, kiméljen engemet. Előre intem, előre kijelentem, hogy fiamat illető semmiféle kérdésekre nem fogok felelni.“

Határozottan, de nem keményen beszélt.

En is határozottan szóltam.

„Nem azért jöttem asszonyom, hogy fiára vonatkozó kérdéseket tegyek“, feleltem. „Azért jöttem, hogy engedelmével egy saját magát illető kérdést intézsek kegyedhez.“

Összerezent és szemüvege fölött élesen rám tekintett.

„Mi az a kérdés?“ szölt.

„Most hallottam először asszonyom, hogy neve Macallan“, mondám. Fia Woodville név alatt vett nőül. E körülmény egyedüli tisztességes magyarázata az, hogy férjem kegyednek első házasságából eredt fia. Életem boldogsága forog kérdésben. Lesz-e oly kegyes helyzetemet tekintetbe venni? Megengedi, hogy kérdést tegyek, kétszer voit-e férjénél, s első férjének neve Woodville volt-e?“

Kissé elgondolkodott, mielőtt válaszolt.

„E kérdés az ön helyzetében egészen természetes“, szölt. „De úgy hiszem, jobb lesz, ha nem felelek reá.“

„Szabad-e kérdenem, miért nem?“

(Folyt. köv.)

Globusz
fém-tisztító
kivonat

minden más tisztítószer felülmul

Értesítés.

A Nasch József ur által
20 éven át vezetett

nagy-kereskedést

átvettük s azt ugyanazon
helyiségben

szövött, rövid és norinbergi
cikkekkel ujonnan és dusan
felszerelve, folyó hó végén
nyitjuk meg.

Nasch József utódai.

Árverési hirdetés.

Alulírt debreczeni királyi közjegyző
ezennel közhírré teszem, hogy az Alföldi
takarékpénztár megkeresésére ennek Deb-
reczenben Pesti-utcán levő raktárhelyi-
ségében a következő elraktározott és ki-
nem váltott árukat: 105 darab marhabőrt
(cca 450 kg.) és 50 öl tűzifát folyó hó
11-én délután 3 órakor nyilvános ár-
verésen a legtöbbet ígérőnek készpénz-
fizetés mellett el fogom adni.

Debreczenben, 1909. évi január 7.

Galánffy János
királyi közjegyző.

Aláírási felhívás.**A Néptakarék-pénztár**

mint szövetkezet

Debreczen, Piac-u. 30. sz. alatt
50 fillér törzsbetéttel 1909. január 1-ével
II-ik ötéves társulatát nyitja meg.

Akik hetenkint legalább 1 koronát és
életkoruknak megfelelő táblázat szerinti csekély
pótdíjat is befizetnek, azon kedvezményben rés-
zesülnek, hogy a befizetett tőkájük nemcsak
4% kamattal lesz tőkésítve, de 1000 koro-
náról szóló életbiztosításhoz is jutnak,
melylyel úgy a takarékoság mint a család
jövőjéről való gondoskodás célja egyszerre
és könnyen érvényre jut.

Uj tagok (férfiak és nők) ezen biztosítói
rendszerbe beíratási díj és késedelmi ka-
mat nélkül bármikor beléphetnek és meg-
felelő kölcsönre igényt tarthatnak.

Vidéki tagok postadíj nélkül eszközölhetik
befizetéseiket.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Az igazgatóság.

Szabó Lajos fiai

női divatáruház

gyapju és mosókélmekben

alkalmi vásár

leszállított

jutányos árak.

2370

Hirdetmény.

A néhai Kiss Albert lelkész ur ha-
lálával megüresedett lelkészi állásra
Szele György lelkész költözvén át a
Kossuth-u. lelkészi állás jutott ürese-
désbe, melyre a pályázat kihirdetett.
Erre a lelkészi állásra pályáztak és az
E. T. II. t.-c. 17. és 18. §-a értelmé-
ben választhatóknak jelentettek ki pályá-
zati kérvényüknek beérkezési ideje sze-
rint: Urai Sándor felsőbb leányiskolai
tanár, M. Szabó Miklós királydaróci ren-
des lelkész, Illyés Endre balmazújvárosi
rendes lelkész, Zih Sándor berettyóuj-
falui rendes lelkész, Kovács János deb-
receni vallástanító, lelkész, Török Imre
kisújszállási rendes lelkész, Diószegi
Mihály tiszafüredi rendes lelkész.

A választás idejét esperes ur 1909.
január 10-re, Vasárnapra tűzte ki, a mi-
kor délelőtt 10 órakor ref. egyházunk
nagy templomában veszi kezdetét a vá-
lasztási eljárás. Ha ekkor az egyházi tör-
vények II. t.-c. 27. §-a értelmében köz-
felkiáltással nem történhetné meg a
lelkészválasztás, titkos szavazás fog el-
rendeltetni, mely a következő két helyen
történik:

a) az egyház tanácstermében, Egy-
háztér 17. sz. alatt, hol a Csapó, Péterfia
és Hatvan-utczai választók szavaznak.

b) a felsőbb leányiskolában, Kos-
suth-u. 33. sz. alatt, hol a Piac, Varga
és Kossuth-utczai választók. továbbá a
külsőségeken lakók szavaznak.

Debrecen, 1908. dec. 24.

A presbytérium elnöksége:

Dicsőfi József,
lelkészelnök.

Simonffy Imre
kir. tan., főgondnok.

Alkalmi ajándéknak

Fésű, manicur és parfüm kazetták, Ridikülök. Férfi
fehéreneműek, Nyakkendők, harisnyák s egyéb pi-
pere és férfi divat cikkek.

Bőr-, selyem és kötött keztyük

olcsó árak mellett

Győrfi Sándor

keztyü-, kötszer és férfi divat üzletében
DEBRECZEN, Simonffi-u. (Városi bérház.)

HARMATHY
antiquarium
Debrecen
Jánoskereszt u. 14.
Könyvek
poharok
átlap
ingyen.

2272

Donogán és Somossy
Debrecen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,
vászon, kész fehérnemű.
Női divatáruk. Külön sző-
nyegosztály.

Óriási választék!

Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utca 23. szám.

Nagy raktár

vízvezetési csövekben, kutkagylókban.

Zsirbödönök.

**Konyha-edények, főző kony-
hák, kályhák, John-mosógépek.**

2375

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, mennyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat
készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy
légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debrecen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.

Telefon 638. szám.

Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreceni képviselője tart állandó nagyvá-
lasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.
A Modern technika óriási fölülmulhatatlan vívmánya a lefele égő légszeszlámpák
50 százalék légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fénynyel
3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.
Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalék légszesz
megtakarítással 85 liter légszesz fogyasztás óránként tehát 2 fillér.
Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat)
melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint
minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

A „Debreczen”

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia=utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre
áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat
állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lako-
dalmi és bál meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó mun-
kálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen” kiadóhivatalában
eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen” nyomda
művezetője.